

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van
Succulenta

Jaargang 3 nummer 4, april 2018

Agapanthus africanus op Madeira (zie verslag van de bijeenkomst op 6 maart)

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
voorzitter th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg 0485 - 880300
penningmeester jjongekrijg@ziggo.nl

Riet Maessen 024 – 3440425
secretaris rietmaessen@xs4all.nl

BIBLIOTHECARIS

Lieda Dekker 0487 – 561803
 liedadekker@icloud.com

REDACTIE NOVIOCACTUM

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
 th.heijnsdijk@gmail.com

Contributie: € 15,- per jaar.
gironummer NL12ABNA0805932216 tnv J. Jongekrijg en/of T.
Heijnsdijk.

Bijeenkomsten:
Elke eerste dinsdag van de maand bij HELICON opleidingen,
Marga Klompélaan 37, 6532 SB, Nijmegen. Aanvang 19.30
precies.

UITNODIGING

Op **3 april** komt Wiebe Bosma een lezing geven. De titel “Een jaar rond sukkelen met succulenten.” Maar neem dat vooral niet letterlijk.

Wiebe neemt ook wat plantjes voor de verkoop mee. Vergeet je portemonnee dus niet!

Natuurlijk komen ook cactussen aan bod. Zoals bijvoorbeeld *Thelocactus bicolor* var. *bolaensis*

Een van de aasbloemen die Wiebe laat zien: *Socotrella dolichochnema*.

Op **dinsdag 1 mei** komt Rinus van Tiel van de bonsaivereniging ons tekst en uitleg over het kweken van bonsai geven.

Globale indeling:

Ca 50-60 minuten een voordracht via een PowerPoint presentatie. Daarna een kleine demonstratie van 15 - 20 minuten met daarna een discussie met de leden.

Verslag

Bijeenkomst 6 maart 2018

Aanwezig: AJ, TV, AG, TR, GH, KvE, JJ, RM, LB, TH, WS, TK,
JN, NvdB

Afgemeld: LD, MR, PG

1. Nieuw lid

Jan Braks was voor het eerst aanwezig bij de bijeenkomst.

2. Schoolperikelen

We moeten huur gaan betalen voor het gebruik van het klaslokaal. De school stelt een contract op met Groei&Bloei; wij betalen onze bijdrage aan Groei&Bloei.

Verder kost de koffie/thee in het vervolg 1 euro.

Als je planten of andere spulletjes wilt kopen die in de schoolhal staan uitgesteld, moet je het bedrag betalen aan Johanna.

3. Madeira

Theo Heijnsdijk hield een leuke, interessante presentatie over Madeira. Samen met Loes heeft hij het eiland (23 x 57 km) bezocht in 2014 en 2017. Het ligt 600 km van het Afrikaanse vasteland en behoort tot een groep eilanden die samen Macaronesië genoemd worden. Behalve Madeira horen hierbij: Azoren, Canarische Eilanden, Ilhas Selvagens, Canarische Eilanden, Kaapverdië. De eilanden hebben bepaalde florakenmerken gemeen (maar er is onder biologen discussie of de verschillen niet zodanig zijn dat ze eigenlijk tot drie verschillende floragroepen horen). Alle eilanden zijn vulkanisch en in meerdere of mindere mate bergachtig.

Op Madeira komen 1226 plantensoorten voor; 10% is endemisch, 6% Macaronesisch. Vanwege het gelijkmatige, en vrij vochtige klimaat, groeit er bijna alles wat je ernaar toe brengt. Veel planten

die het beeld bepalen – de Agapanthus die overal groeit langs de wegen – zijn uitheems. Sommige hebben ze invasief ontwikkeld. Desondanks is er nog steeds een sterke inheemse flora. In de straten valt soms een boomsoort op die in vlammen lijkt te staan door de uitbundige bloei. In het Portugees heet hij arvore de fogo (vuurboom). Het is een *Brachychiton acerifolius*, één van bottle treesoorten uit Australië. Opvallend zijn de levada's: irrigatiekanalen die het water van de

Arvore de fogo (vuurboom), *Brachychiton acerifolius* in volle bloei langs de weg

bergen naar droge gebieden leiden. Ze bestaan over het algemeen uit een betonnen bedding met verhoogde randen, waarover je kunt wandelen. In de loop van de tijd zijn naast de levada's ook veel aparte wandelpaden aangelegd. Theo en Loes hebben daar veel gebruik van gemaakt.

Bij het Festa da Flor (Bloemenfeest) zagen ze hoe de plantenrijkdom creatief gebruikt wordt voor mozaïeken met bijvoorbeeld *Protea's* en *Aeonium glandulosum*.

Theo liet veel foto's zien van de mooie botanische tuin van Funchal en de Jardim tropical van het naburige Monte. Dat plaatsje ligt op een berg en je kunt je met een mand omlaag laten

Wandelen langs een levada

glijden over de wegen, begeleid door twee mannen die de zaak in de hand houden.

Op Madeira komen twee soorten *Aeoniums* voor: *glandulosum* en *glutinosum*. De laatste is zodevormend, heeft hoge bloeistengels en hij plakt. De eerste is vrij groot en zijn kleur is afhankelijk van de groeiplaats: rood in de zon, groen in de schaduw.

Een karakteristieke plant van de wat drogere hellingen is de inheemse *Euphorbia piscatoria*, zo genoemd omdat het melksap giftig is voor vissen. Het werd gebruikt

om vissen te verdoven en zo te kunnen vangen.

Verder nog mooie foto's van tal van inheemse planten: *Aichryson villosum* en *diveraticum*, *Umbellicus rupestris*, *Saxifraga maxima*, *Orchis maderensis*, *Sedum farinosum*, *Geranium maderense*, *Viola riviana*, *Echium candicans* en *fastiosum*.

Ook kwamen nog een Madeiravink en een rode patrijs voorbij. Het was een leuke avond en een feest van herkenning voor mensen die het eiland ook bezocht hebben.

Tijs Kierkels

Aeonium glandulosum op een zonnige groeiplaats.

Aeonium glandulosum in bloei.

Aeonium glutinosum op een zonnige groeiplaats.

Umbellicus rupestris en *Aichryson villosum* (in bloei, rechts)

Euphorbia piscatoria

De vrucht van *Euphorbia piscatoria*

Geranium maderense

De zich ontwikkelende vruchtjes van Geranium maderense

Alleen boven de 1600 meter: *Sedum farinosum*

Sedum farinosum in bloei

De 'trots van Madeira' : *Echium candicans* (*E. fastuosum*)

De succulentenwereld volgen Ton

Om voor ons Noviocactum wat kopij te genereren heb ik met ons Theo afgesproken wat algemene verhaaltjes uit mijn PC te laten rollen. Geen verhalen over het DNA van een plant of hoeveel doorns een cactus moet hebben. Daar wil ik geen verstand van hebben hiervoor hebben wij gelukkig leden die dit beter weten dan een grijs oud baasje.

De Aloe hereroensis van Nia en Jaq gaf al lang geen bloemen meer. Dit verhaal kan misschien helpen.

Ik heb me in het verleden laten vertellen dat de naam naar de regio's verwijst die door het "Hereros-volk" worden bewoond. Er is nog iets typisch wanneer je naar de witte vlekjes op het blad kijkt, hebben deze de vorm van een "H" dus kan dit ook een verwijzing naar het "Hereros-volk zijn.

Misschien is het gewoon een fake verhaal om de plant interessant te maken en zo meer SA Rands te kunnen vangen.

Maar nu het verhaal over niet willen bloeien, de meest

voorkomende oorzaak is dat de baasjes te lief zijn voor de plant.

Wanneer je een plant met liefde verwaarloost wordt de plant bang dat hij/zij in de groene klike terecht komt en dat is niet leuk. De paniek slaat toe en de plant gaat bloeien, de bijtjes zorgen voor bestuiving en de zaadjes gaan zorgen voor het nageslacht.

Wat ook belangrijk is, is het temperatuurverschil tussen de dag = warm en de nacht = koud. In de natuur gebeurt dit ook. In het warme Afrika heb je 's nacht gewoon een Djellaba nodig of een deken om lekker te kunnen slapen anders lig je echt te bibberen.

Zelf zet of hang ik na de ijsheiligen haast al mijn planten in de tuin, ik kan gelukkig kiezen tussen halfschaduw of volle zon.

Afhankelijk van wat de weergoden uitspoken geef ik 's zomers laat in de middag 1 à 2 x per week water, af en toe mest (Plantprod 10-52-10 voor wortels en knoppen) en de rest moeten ze zelf uitzoeken.

Soms wacht ik met water geven tot het blad wat gaan rimpelen en dan krijgen ze een plons. Hiermee bereik je dat de wortels water gaan zoeken en dus sterk worden.

De stevige planten zoals aloe's, agaves en stapelia's laat ik buiten staan totdat het risico komt van nachtvorst. Ook de clivia en

haemanthus reageren prima op een koude periode door spontaan te gaan bloeien.

Probeer het uit en je zult het zien!

Ton Ramak

In het juninummer van Succulenta uit 1963 trof ik (Theo) het volgende gedicht aan:

Een cactuskweker aan de Vecht
Kreeg ruzie met zijn nieuwe knecht,
“Dit”, zei hij, “ergert mij al weken:
De kunst van succulenten kweken
Leent zich niet voor experimenten,
en bij mij gaat die sukkel enten!”

Jantina Wemelink

(Geknipt uit “Het Parool” van zaterdag 2 maart 1963’

Zijn jullie ook zo verrast door de steenkoude dagen na half maart? Dat is niets nieuws. Lees hieronder maar eens wat ik (Theo) toevallig tegenkwam in de Succulenta van april 1928. De schrijver is de toentertijd zeer bekende G.D. Duursma

Na een langen winter, die ons eenige hevige vorstnachten bracht, waarbij zoo hier en daar nog al eens een aardig plantje verloren ging, scheen het milde voorjaar gekomen. 's Nachts vroom het nog wel een weinig, maar overdag scheen het zonnetje zoo warm en zoo hel, dat de succulenten weer uit de winterbewaarplaatsen werden weggehaald. Op een zonnigen voormiddag eens met een weinig lauw water besproeid, kon men na een paar dagen al zien, dat zij zich gereed maakten den groei te hervatten. In 't hart der plant kwamen bij vele Cactussen reeds de nieuwe doornbundeltjes voor den dag. De matte kleur van andere soorten verdween, om plaats te maken voor een fleurig groen, het teeken, dat de planten weer begonnen te ontwaken. Het was, als rekten zij zich de leden eens uit na een langen winternacht. Het was, als bracht de eerste dronk van het levenwekkende water nieuwe kracht en nieuwe energie. En als de vetplantenverzamelaar dit aanschouwde dan begon zijn liefhebbershart sneller te kloppen, dan vervulde het hem met nieuwe hoop en nieuwe lust. . . . Tot, na een veertiendaagsche periode van mooi weer op 10 Maart de strenge wintervorst, die wij reeds zoo ver weg waanden, plotseling al onze zoete droomen wreed verstoorde. Wat hebben bij sommige liefhebbers de planten het hard te verantwoorden gehad! Wat zullen er zoo hier en daar een offers gevallen zijn! Weg is de hoop! . . . weg ook de lust? . . . Moed gehouden! Desnoods van voren aan begonnen met verzamelen, als Uw pech zoo groot was, dat alles U ontviel, Misschien heeft de tegenspoed U dan ook nog iets geleerd, want door schade wordt men wijs! Geleerd, dat men geen teere en zeldzame planten kweeken moet wanneer men daarvoor geen geschikte plaats heeft. Geleerd, dat de keuze der planten zich behoort aan te sluiten bij de plaats welke men ze geven kan. Dan alleen zal men de minste pech en het meeste genoegen hebben.

Onze poes Moosje.

Jullie waren onze getuigen. Getuige van de kennismaking met deze kleine lapjeskat. Zij sprong enthousiast en totaal niet bang in ons leven. Vrolijk, speels en met een prachtig getekende vacht. Daar op de boerderij van Annie en haar man besloten we eensgezind om haar mee te nemen. Zij zou samen met MauMau ons huis van kattengeluk voorzien.

Ze kreeg een nestje. Vijf mooie kittens. Ze beviel in onze al lang geplande vakantie. Gelukkig hadden we een lieve oppas die met zorg de bevalling gadesloeg en Moos bemoedigde.

Bij thuiskomst buitelde, nog een beetje blind en onhandig, de katjes uit het nest. Allengs ging het spelen over in verkennen van onze keuken en in ravotten met elkaar.

Gelukkig vonden we goede adressen voor ze en werd de rust hersteld. Behalve dagelijks rond half zes wanneer MauMau en Moos hun honger en ongeduld uitdrukten in een 'vriendschappelijk' gevecht om de tijd door te komen en om ons er op attent te maken dat we moesten opschieten met het uitserveren van hun maaltijd.

Ik zat aan tafel keek min of meer toevallig naar buiten en zag Moosje spelen bij onze voorhaag. Zat ze achter een muisje aan of een vliegje? Enfin, ze was lekker bezig.

Even later na onze maaltijd liep ik de dijk op en daar lag ze.

Aangereden en waarschijnlijk op slag dood.

We waren in shock.

We missen haar.

We hebben nu nog maar één poes. Voelt kaal.

Loes Jap-Tjong

